

Synopse přednášky SOCIÁLNÍ A HOSPOÁŘSKÉ VZTAHY VENKOVA... – téma č. 1 / historiografie

- Středověk – omezené zdroje informací
- Raný novověk – obraz venkova např. v cestopisech / K. Dvořák: *Humanistická etnografie Čech – Johannes Butzbach a jeho Hodoporikon*. Praha 1975
- Osvícenství a „objevování“ venkova, módní vlna
- Vědecký zájem o venkov a témata s ním spojená od 19. století, české země: dějiny venkova a selského stavu v kontextu národně-obrozeneckém
- J. Kalousek (1838-1915) – *Řády selské a instrukce hospodářské*
- Č. Zíbrt (1864-1932) – kulturní historik, redaktor Českého lidu, knihovník Národního muzea, *Kulturní historie, její vznik, rozvoj a posavadní literatura*; o Zíbrtovi také *Národopisný věstník* 61. 2002
- Z. Winter (1846-1912) – *Řemeslo a živnosti v XVI. věku v českých zemích*, středoškolský profesor, kulturní dějiny, ale také propojení historie a literatury
- Časopisy *Selský archiv*, *Časopis pro dějiny venkova*
- J. Pekař (1874-1937) – profesor českých dějin, *Knihy o Kosti, České katastry*; sborník z konference *Josef Pekař a české dějiny 15.-18. století*, Semily – Turnov 1994
- J. Šusta (1874-1945), K. Krofta (1876-1945) – *Dějiny selského stavu*
- J. V. Šimák - rehabilitace vlastivědy, *O stavu a úkolech české vlastivědy* + sborník z konference *J. V. Šimák a poslání regionální historiografie*. Semily 1996
- J. Kazimour (1885-1933), B. Mendel (1892-1940) – *Vývoj řemesel a obchodu v Městech Pražských*
- Po II. světové válce ideologické zneužívání, třídní boj
- O. Placht (1890-1959) – *Lidnatost a společenská skladba českého státu v 16. - 18. století*
- V. Černý, F. Kutnar – poválečná doba, nová generace: J. Válka, E. Maur, J. Mikulec, J. Petráň
- Hospodářské a sociální dějiny konstituují do samostatných disciplín – *Úvod do hospodářských a sociálních dějin, sv. 1*. Praha 1997
- Profilace nových subdisciplín, nová témata, metody
- Škola *Annales* a kulturní historie – M. Bloch, L. Febvre, F. Braudel, L. Roy Ladurie,
- P. Aries, A. Gurevič, J. Delumeau
- Historická antropologie a mikrohistorie – G. Dressel: *Historische antropologie. Eine Einführung*. Sien – Köln – Weimar 1996; R. van Dülmen: *Historická antropologie. Vývoj. Problémy. Úkoly*. Praha 2002; E. Domaňska: *Mikrohistorie*. Poznaň 1999; J. Petráň: *Příběh Lubenic*. Praha 2001

- Středověké zemské stezky
- Rozvoj města podél komunikací a na jejich křížení
- Budování státních silnic Chausséen od poloviny 18. století
- Stav komunikací
- Nástrahy cestování
- Přícestní stavby (mosty, hatě, upomínkové stavby – kříže, kaple, boží muka), stromořadí

LITERATURA:

- CH. D'ELVERT: *Geschichte der Verkehrs-Anstalten in Mähren und Österreichisch-Schlesien*. Brünn 1855.
- F. ROUBÍK: *Silnice v Čechách a jejich vývoj*. Praha 1938.
- M. HLAVAČKA: *Cestování v éře dostavníku*. Praha 1996.
- A. MAŁCZAK: *Odkrywanie Europy*. Gdańsk 1998.
- H. T. GRÄF, R. PRÖVE: *Wege ins Unwege. Eine Kulturgeschichte der Reisens 1500-1800*. Frankfurt am Main 1997.
- A. BRILLI: *Als Reisen eine Kunst war. Vom Beginn des modernen Tourismus: Die „Grand Tour“*. Berlin 2001.